

BIULETYN POGRANICZA

Mail nieczytelny?

[Zobacz w](#)

LIPIEC 2018

[przeglądarcie.](#)

POGRANICZE LATO 2018
WOLNOŚĆ/SOLIDARNOŚĆ
1918/1968

[ZOBACZ CAŁY PROGRAM](#)

WAKACYJNY BIULETYN WYDARZENIA

<u>MARCI SHORE, FILOZOFIA WOLNOŚCI KOŁAKOWSKIEGO I PATOČKI</u>	DWÓR MCD, KRASNOGRUDA 23 LIPCA, PONIEDZIAŁEK, GODZ. 18.00
<u>ORKIESTRA KLEZMERSKA TEATRU SEJNEŃSKIEGO - KAVANAH / ZA SERCEM</u>	BIAŁA SYNAGOGA, SEJNY 24 LIPCA, WTOREK, GODZ. 20.00
<u>ZBIGNIEW MACHEJ, PROTESTANCKA LEKCJA WOLNOŚCI – WOKÓŁ PIEŚNI I MODLITW GEORGIUSA TRANOSCIUSA</u>	DWÓR MCD, KRASNOGRUDA 25 LIPCA, ŚRODA, GODZ. 18.00
<u>ORKIESTRA KLEZMERSKA TEATRU SEJNEŃSKIEGO - KAVANAH / ZA SERCEM</u>	BIAŁA SYNAGOGA, SEJNY 26 LIPCA, CZWARTEK, GODZ. 20.00
<u>TIMOTHY SNYDER, O CO WALCZYMY?</u>	DWÓR MCD, KRASNOGRUDA 27 LIPCA, PIĄTEK, GODZ. 18.00

ORKIESTRA KLEZMERSKA TEATRU BIAŁA SYNAGOGA, SEJNY
SEJNEŃSKIEGO - KAVANAH / ZA 28 LIPCA, SOBOTA, GODZ. 20.00
SERCEM

THE BEST OF O!PLA 2018. FILMY DWÓR POGRANICZA, SEJNY
LAUREATÓW FESTIWALU 29 LIPCA, NIEDZIELA, GODZ. 17.00
POLSKIEJ ANIMACJI I SPOTKANIE
Z JEGO TWÓRCĄ

ZOBACZ CAŁY PROGRAM

ZAPROSZENIA:

POGRANICZE zaprasza

1918 / 2018 – WOLNOŚĆ / SOLIDARNOŚĆ

FILOZOFIA WOLNOŚCI KOŁAKOWSKIEGO I PATOČKI

Gościem spotkania będzie **MARCI SHORE** - historyczka, eseistka,
autorka między innymi książki *Nowoczesność jako źródło cierpień*

Rozmowę poprowadzi Krzysztof Czyżewski

23 lipca (poniedziałek) 2018 roku, godz.18.00
Dwór Miłosza w Krasnogrudzie

POGRANICZE zaprasza na rozmowę z cyklu:

1 9 1 8 / 1 9 6 8 - W O L N O Ś Ć / S O L I D A R N O Ś Ć

PROTESTANCKA LEKCJA WOLNOŚCI - wokół *Pieśni i modlitw* Georgiusa Tranosciusa

Gościem spotkania będzie **ZBIGNIEW MACHEJ** - poeta,
tłumacz literatury czeskiej i słowackiej

Rozmowę poprowadzi Krzysztof Czyżewski

25 lipca (środa) 2018 roku, godz.18.00

Kawiarnia "Piosenka o porcelanie", Dwór Miłosza w Krasnogrudzie

POGRANICZE zaprasza

1918 / 2018 WOLNOŚĆ / SOLIDARNOŚĆ

O CO WALCZYMY?

TIMOTHY SNYDER

Gościem spotkania będzie

- historyk, profesor Yale University

Rozmowę prowadzi Krzysztof Czerwinski

27 lipca (piątek) 2018 roku, godz.18.00

Kawiarnia "Piosenka o porcelanie", Dwór Miłosza w Krasnogrudzie

---

EKSPOZYCJE W SEJNACH

KSIĘGI, KSIĄŻKI,
KSIĄŻECZKI

WYSTAWA PRACOWNI SZTUKI WIESŁAWA
SZUMIŃSKIEGO

SŁOWO OD WIESŁAWA SZUMIŃSKIEGO

"Księgi, książki, książeczki" towarzyszą naszej pracy od zawsze, a historia Pracowni Sztuki jest równie długa jak historia Pogranicza w Sejnach. Są one stałą częścią naszej pracy, którą rozpoczęliśmy w 1991 roku i zajmują w niej ważną rolę. Są najtrwalszym zapisem prowadzonych tu działań, warsztatów i realizacji przedsięwziętych przez Pracownię. Organizowane przez nas wystawy i prezentacje mają wymiar czasowo ograniczony. Trwają przez czas jakiś i pamięć o nich blednie, co jest naturą rzeczy. Pozostają właśnie one – książki.

KRZYSZTOF CZYŻEWSKI O WYSTAWIE

"Są na tej wystawie prace, przed wykonaniem których zadrżałaby ręka dojrzałemu artyście. Wyobraźnia dzieci, podobnie jak głos przed mutacją, potrafi dokonywać cudów, wędrując w rewiry niedostępne dorosłym. Trzeba tylko umieć to wydobyć. Posiadł tę tajemnicę Wiesław Szumiński, potrafiący przenieść ją w sztukę tworzoną wspólnie z dziećmi, rozwijającą się równoległe i równoprawnie z jego własną fascynującą twórczością malarską, graficzną, fotograficzną czy rzeźbiarską.

Oddał serce temu pograniczu tworzenia, które jest równie ważne i płodne artystycznie, co jego praca z pacjentami szpitala psychiatrycznego w Suwałkach, gdzie zainicjował i przez wiele lat prowadził galerię sztuki. Uświadomiłem to sobie w pełni nie mogąc oderwać się od oglądania „Ksiąg, książek, książeczek”, czyli ciągnącej się od 1991 roku opowieści o ilustracjach książkowych i książkach artystycznych powstających w prowadzonej przez Wiesława w Pograniczu pracowni sztuki.

Poruszający jest cykl linorytów do „Odczytania popiołów” Jerzego Ficowskiego, dzieło sejneńskich gimnazjalistów. Nawiązuje on w formie do książki artystycznej będącej graficzną wizualizacją jednego wiersza z tego tomu „5 VIII 1942”, dedykowanego pamięci Janusza Korczaka, którą wiele już lat temu Szewach Weiss, wtedy ambasador Izraela w Polsce, zawiózł w darze do Jad Waszem.

Niejednokrotnie próbowano łączyć słowa „Odczytania popiołów” z obrazem, włączając w to „List do Marc Chagalla” zilustrowany przez samego adresata. A jednak zachodzące siwym pyłem hebrajskie wersety, spopielająca się menora czy ludzkie istnienie wpisane w mur i bruk, odciskają niezatarty ślad w pamięci. Na sąsiadującej ścianie osobne stronice, z których każda jest unikalną grafiką, z „Księgi Mostu”. Nasycone barwami orientu, przypominające matryce mozaik, na których na nowo układane są drogocenne szkiełka i inne okruchy rozbitego na osobne kawałki świata. Tworzyliśmy ją w Mostarze, zaraz po wojnie, spotykając Chorwatów i Muzułmanów z obu brzegów Neretwy z Polakami i Litwinami z Sejn i Brytyjczykami o różnokulturowych korzeniach z Birmingham. Tworzyliśmy ją w różnych warsztatach: słowa i opowieści, pieśni, teatru i multimediiów, ceramicznym, kowalskim i kamieniarskim. Swój warsztat Księgi Wiesław prowadził w jednej z sal dawnej medresy, gdzie inicjował młodych w sztukę iluminacji książki w tradycjach chrześcijańskiej i islamskiej, za motto obierając łacińskie przysłowie „Cave ab homine unius liberi” - Strzeż się człowieka jednej księgi”.

**DOM POGRANICZA, SEJNY OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU OD
9.00 DO 17.00**

MAKATKOWA SEJNEŃSZCZYNA

*Miłość i zgoda - domu ozdoba.
Makatkowa Sejneńszczyzna.*

ZADANIE PUBLICZNE JEST WSPÓLFINANSOWANE ZE ŚRODKÓW WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO

Makatkowa Sejneńszczyzna to program prowadzony w 2017 roku przez Urszulę Wasilewską, który obejmował szereg interaktywnych działań: począwszy od międzypokoleniowych spotkań z twórcami ludowymi i warsztatów artystycznych, poprzez dokumentowanie oryginalnych tkanin, aż do projektowania przez młodzież współczesnej tkaniny wg. starego wzoru pod okiem mistrzów. W ten sposób powstała wystawa - "Miłość i zgoda-domu ozdoba. Makatkowa Sejneńszczyzna", którą od grudnia 2017 roku można oglądać w sejneńskiej Białej Synagodze. W jej ramach odbył się już szereg spotkań lokalnych twórców oraz lekcji warsztatowych dla szkół.

KRZYSZTOF CZYŻEWSKI "TKANIE PRZENIKA NASZE POGRANICZE"

"Tkanie. Nieostrzegalne jak oddech. Siedem lat tkania – rzuca mimochodem Biruta Raglis, czule muskając dłonią misternie ornamentowaną serwetę, i po chwili dorzuca z uśmiechem: Ale to tylko z jednej strony... Tkanie przenika nasze pogranicze. Gdzie nie wejdiesz serwety, krajki, makatki, kapy, poduchy, kobierce, kilimy, litewskie staltiesy, nériniai..."

Niewidzialna dla postronnych, acz nie ustająca jak serce praca krosen, niesłyszalne uderzenia płochy i bidła, nieuchwytny szelest snowadeł i motowideł, przeoczony w zabieganiu ruch czułek i błonki. Kiedyś była to miara bogactwa, dobrze wyważona wiedzą o kunszcie i smakiem piękna. Przed wojną tych, których nie stać było na płacenie podatków za tkanie, karano więzieniem, dobrodusznie zamieniając je na pracę w kopalni. Dla budowniczych mostów to nie tylko metafora, ale też niewidzialna materia ich sztuki. Pierwsze Misterium Mostu osnuliśmy wokół tkania, opierając się na dorobku pracowni od lat prowadzonej przez Urszulę Wasilewską.

A teraz Ula zaprosiła nas na prawdziwą ucztę tkaniny. Razem z Birutą i innymi artystkami, a także z młodzieżą sejneńskiego gimnazjum. Z Rachelan, Jenorajscia, Żegar, Sztabinek, Bubeli, Radziuć, Puńska i Sejn, ze starych kufców, izb gościnnych, ścian kuchennych, stołów biesiadnych, małżeńskich łóżnic i czego tam jeszcze, wyciągano i gromadzono najpiękniejsze tkaniny, by skomponować je w sutą opowieść o tajemnicy tkania.

Biała Synagoga zamieniła się w ogromną nicielnicę, na której rozpięte są struny tkanin, przez które, jak nitki osnowy przewlekają się spojrzenia i muskania zaczarowanych ludzi. Co jest takiego w dotyku utkanej na krosnach materii przez spękaną życiem dłoń człowieka, co tak porusza nas do głębi, w oczach pozostawia świetlistą poświatę, jakby na moment uchylony nam został przesmyk do samej esencji bytu?"

[TVP BIAŁYSTOK O WYSTAWIE](#)

[REPORTAŻ Z WYSTAWY](#)

BIAŁA SYNAGOGA, SEJNY, CODZIENNIE W GODZ. 10.00
– 18.00

ESKPOZYCJE W KRASNOGRUDZIE

[ŻEGARYSZKI](#)

Wystawa Żegaryszki powstała z haiku i

fotografii Krzysztofa Czyżewskiego
zgrupowanych w tomie o tym samym tytule.
Wybrane teksty i towarzyszące im ilustracje
można oglądać w krasnogrudzkim parku,
gdzie zaprezentowane są na dużych płótnach
wzdłuż ścieżki Gabrieli z Kunatów Lipskiej.

SILVA RERUM.

BIBLIA DOMOWA

Wystawę Silva Rerum można oglądać w Dworze Miłosza w Krasnogrudzie. To przestrzenna mapa kilku wiosek, usytuowanych wokół osi łączącej dwór w Krasnogrudzie i kościół w Żegarach. Zbudowana jest z trzech elementów: przestrzeni opowieści, przestrzeni fotografii i przestrzeni filmu.

DWÓR MCD, KRASNOGRUDA, CODZIENNIE W LIPCU I
SIERPNIU,
W GODZINACH 10.00 – 18.00

LESZEK ALEKSANDER MOCZULSKI –
"NIE NICOŚĆ, NIE NICOŚĆ, NIE
NICOŚĆ
/ A MIŁOŚĆ, A MIŁOŚĆ, A MIŁOŚĆ"

(scen. Zbigniew Fałtynowicz, oprac. Kazimierz Sobiecki; wł. Muzeum Okręgowe w Suwałkach)
 – wystawa biograficzno-literacka o życiu i twórczość wybitnego poety, który urodził się 18 II 1938 r. w Suwałkach, a zmarł 17 XII 2017 w Krakowie. Na planszach zaprezentowano reprodukcje zdjęć i dokumentów z lat dzieciństwa i licealnej młodości w rodzinnym mieście oraz z okresu studiów na UJ w Krakowie, świadectwa uczestnictwa w życiu literackim oraz dorobek poetycki. Na planszach umieszczono też teksty wierszy Leszka A. Moczulskiego, które już weszły do kanonu poezji polskiej.

PTASZNIKI, MCD, KRASNOGRUDA, GODZ. 10.00 –
 18.00,
 WSTĘP WOLNY

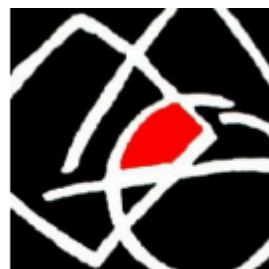

Ośrodek "Pogranicze - sztuk, kultur,
 narodów"

ul. Piłsudskiego 37, 16-500 Sejny

centrum@pogranicze.sejny.pl

tel./fax +48 87 516 27 65

Fundacja Pogranicze

Międzynarodowe Centrum Dialogu

Krasnogruda 14, 16-500 Sejny

krasnogruda@pogranicze.sejny.pl

tel./fax +48 87 565 03 69

25.10.2018

Wakacyjny Biuletyn Pogranicza - 4/ 2018

Kontakt z redakcją newslettera: newsletter@pogranicze.sejny.pl

Mamy nadzieję, że lubisz nasze newslettery. Jeśli nie, [możesz się wypisać](#).
